

Moshe's Learning Curve to Leadership

I. The Event

שמות פרק ד

(יט) ויאמר יקוק אל משה במדין לך שב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך:
 (כ) ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמר וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו:
 (כא) ויאמר יקוק אל משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המפתים אשר שמתני בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו ולא ישלח את העם:
 (כב) ואמרת אל פרעה כה אמר יקוק בני בכרי ישראל:
 (כג) ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בנך בכרך:
 (כד) ויהי בדרך במלון ויפגשו יקוק ויבקש המיתו:
 (כה) ותקח צפרה צר ותכרת את ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה לי:
 (כו) וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת: פ

19 And Hashem said unto Moshe in Midian: 'Go, return to Egypt; for all the men are dead that sought your life.' **20** And Moshe took his wife and his sons, and mounted them on the donkey, and he returned to the land of Egypt; and Moshe took the staff of God in his hand. **21** And Hashem said unto Moses: 'When you go back into Egypt, see all the wonders that I have put in your hand and perform them before Pharaoh; and I will harden his heart, and he will not let the people go. **22** And you shall say to Pharaoh: Thus says Hashem: Israel is My first-born son. **23** And I say to you: Let My son go, that he may serve Me; and you have refused to let him go. Behold, I will slay your son, your firstborn.'

24 And it came to pass on the way, at the lodging-place, that Hashem encountered him, and sought to kill him. **25** and Tziporah took a flint, and cut off the foreskin of her son, and cast it at his feet; and she said: 'Surely a bridegroom of blood are you to me.' **26** So He let him alone. Then she said: 'A bridegroom of blood regarding circumcision.'

II. Piercing the Puzzle

תלמוד בבלי מסכת נדרים דף לא עמוד ב - לב עמוד א

גמ'. תניא, ר' יהושע בן קרחה אומר: גדולה מילה - שכל זכיות שעשה משה רבינו לא עמדו לו כשנתרשל מן המילה, שנאמר: +שמות ד+ ויפגשו ה' ויבקש המיתו. אמר רבי: ח"ו שמשה רבינו נתרשל מן המילה, אלא כך אמר: אמול ואצא סכנה היא, שנאמר: +בראשית לד+ ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים וגו'. אמול ואשהא שלשה ימים, הקדוש ברוך הוא אמר לי +שמות ד+ לך שוב מצרים! אלא מפני מה נענש משה? מפני שנתעסק במלון תחלה, שנאמר: +שמות ד+ ויהי בדרך במלון. רשב"ג אומר: לא למשה רבינו בקש שטן להרוג אלא לאותו תינוק, שנאמר: +שמות ד+ כי חתן דמים אתה לי, צא וראה מי קרוי חתן? הוי אומר: זה התינוק.

Three Talmudic Positions-carried down by the later commentaries:

- Moshe was negligent concerning Eliezer's Brit Mila
- Moshe was properly concerned over the danger of a Brit Mila during travel. He was threatened, however, for giving precedence to the needs of the family's lodging over the needs of the Brit.
- Eliezer, not Moshe, was the target of the threat

רשב"ם שמות פרק ד

(כד) ויפגשוהו י"י - המלאך. כי היה מתעצל בהליכתו ומוליך אשתו ובניו:

Rashbam: Another possibility entirely...

III. Now That You Mention It...Bringing the family to Egypt?

שמות רבה (וילנא) פרשת שמות פרשה ד סימן ד

וילך משה להיכן הלך שהלך ליטול אשתו ובניו, אמר לו יתרו להיכן אתה מוליכן אמר לו למצרים, אמר לו אותם שהם במצרים מבקשין לצאת ואת מוליכן אמר לו למחר הן עתידין לצאת ולעמוד על הר סיני לשמוע מפי הקדוש ברוך הוא אנכי ה' אלהיך ובני לא ישמעו כמו הם, מיד ויאמר יתרו למשה לך לשלום, אמר לו לך לשלום ותכנס לשלום ותבא לשלום.

A Midrashic dialogue:

Yitro: "Those in Egypt are desperate to leave and you are bringing the family there?"

Moshe: "Upon leaving Egypt we will hear HaShem's word at Sinai. Am I to deny that experience to my children?"

רמב"ן שמות פרק ד

ולכן לקח אשתו ובניו, כי היה זה עצה נכונה להוליכם עמו, כי בעבור זה יבטחו בו ישראל יותר. כי בהיותו בן חורין במדין יושב בביתו בשלום עם בניו ועם אשתו חתן כהן הארץ, לא יביא אותם להיות עם עבדים וימררו את חייהם בעבודה קשה רק אם היה נכון לבו בטוח שיצאו בקרוב ויעלה עמהם לארץ כנען, ולא יצטרך בצאתם לשוב למדין לקחת אשתו ובניו משם:

Ramban: Moshe was correct in bringing his family to Egypt. Their presence would encourage the Israelites and serve to support Moshe's contention that freedom was at hand.

אבן עזרא שמות פרק ד

כי הוא לבדו שב, כי כאשר פגש השם את משה, נימול אליעזר, ובהתרפאו שבה צפורה עם בניה אל אביה, ומשה הניחם ושב למצרים.

Ibn Ezra: After the episode surrounding Eliezer's brit, Tzipora and the children returned home and Moshe continued on the Egypt alone.

רמב"ן שמות פרק ד

גם אפשר שהלכו למצרים, וכאשר נתעכבו שם נכספה אל אביה ושלחה עם הבנים.

Ramban: It's possible that the entire family continued on to Mitzrayim. Tzipora and the children left, when the as the path towards the Exodus extended.

IV. Back to the Beginning: "I Shouldn't Have to Tell You"

A. A Global Approach to This Mystifying Event: A Critical Step in Moshe's Learning Curve

B. Two Other Critical Examples

שמות פרק יט

(כ) וירד יקוק על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יקוק למשה אל ראש ההר ויעל משה:

(כא) ויאמר יקוק אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל יקוק לראות ונפל ממנו רב:

(כב) וגם הכהנים הנגשים אל יקוק יתקדשו פן יפרץ בהם יקוק:

(כג) ויאמר משה אל יקוק לא יוכל העם לעלת אל הר סיני כי אתה העדתה בנו לאמר הגבל את ההר וקדשתו:

(כד) ויאמר אליו יקוק לך רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו לעלת אל יקוק פן יפרץ בהם:

(כה) וירד משה אל העם ויאמר אלהם:

(א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר:

(ב - ג) אנכי יקוק אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני:

20 And Hashem came down upon Mount Sinai, to the top of the mountain; and Hashem called Moshe to the top of the mount; and Moshe ascended. **21** And Hashem said unto Moses:

'Descend, charge the people, lest they break through unto Hashem to gaze, and many of them perish. **22** And also the priests, who come near to Hashem, shall sanctify themselves, lest Hashem break forth upon them.'

23 And Moshe said to Hashem: 'The people cannot ascend Mount Sinai; for thou didst charge us, saying: Set bounds around the mountain, and sanctify it.'

24 And Hashem said to him: 'Go, descend, and you will come up, you, and Aaron with you; but let not the priests and the people break through to come up to Hashem, lest He break forth upon them.'

25 and Moshe descended to the people, and told them. **1.** And God spoke all....

במדבר פרק יא

(י) וישמע משה את העם בכה למשפחתיו איש לפתח אהלו ויחר אף יקוק מאד ובעיני משה רע:

(יא) ויאמר משה אל יקוק למה הרעת לעבדך ולמה לא מציתי חן בעיניך לשום את משא כל העם הזה עלי:

(יב) האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את

הינק על האדמה אשר נשבעת לאבתי:

(יג) מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה:

(יד) לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני:

(טו) ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי: פ

(טז) ויאמר יקוק אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך:

(יז) וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך:

(יח) ואל העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם בשר כי בכיתם באזני יקוק לאמר מי יאכלנו בשר כי טוב לנו במצרים ונתן יקוק לכם בשר ואכלתם:

(יט) לא יום אחד תאכלון ולא יומים ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום:

(כ) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא יען כי מאסתם את יקוק אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים:

10 And Moshe heard the people weeping, family by family, every man at the door of his tent; and the Hashem's anger was kindled greatly; and Moshe was displeased. **11** and Moshe said to favor in your eyes Hashem: 'Why Have You done evil ill to Your servant? and why have I not found, that You lay the burden of all this people upon me? **12** Have I conceived all this people? have I brought them forth, that You should say unto me: Carry them in thy bosom, as a nursing-father carries the sucking child, to the land which You did swear to their fathers? **13** From where should I have flesh to give to all this people? for they trouble me with their weeping, saying: Give us flesh, that we may eat. **14** I am not able to bear all this people myself alone, because it is too heavy for me. **15** And if You deal thus with me, kill me, I pray Thee, out of hand, if I have found favor in Your eyes; and let me not look upon my wretchedness.' **16** And Hashem said to Moshe: 'Gather unto Me seventy men of the elders of Israel, whom you know to be the elders of the people, and officers over them; and bring them unto the tent of meeting, that they may stand there with thee. **17** And I will come down and speak with you there; and I will take of the spirit which is upon you, and will put it upon them; and they shall bear the burden of the people with thee, so that you will not bear it yourself, alone. **18** And say you to the people: Sanctify yourselves against to-morrow, and you shall eat flesh; for you have wept in the ears of Hashem, saying: Would that we were given flesh to eat! for it was well with us in Egypt; Therefore, Hashem will give you flesh, and you will eat. **19** you shall not eat one day, nor two days, nor five days, neither ten days, nor twenty days; **20** but a whole month, until it come out at your nostrils, and it be loathsome unto you; because that you have rejected Hashem who is among you, and have troubled Him with weeping, saying: Why, now, came we forth out of Egypt?'